

Erasmus+

2019-1-DE02-KA202-006124

IO1: KURIKULUM

PRIJEDLOG KURIKULUMA

SKRAĆENA VERZIJA ZA UČITELJE I ODGAJATELJE

Prijedlog kompetencija obrazovanja za mir za učitelje ranog odgoja i obrazovanja

* Proširena verzija ovog izvješća dostupna je na zahtjev (jana.goldberg@johanniter.de).

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number 2019-1-DE02-KA202-006124

U ovome projektu Prevencija nasilja u ranome djetinjstvu kroz obrazovanje za mir (dalje u tekstu PEEC - Peace Education in Early Childhood to prevent Bullying) glavni je cilj upotrijebiti obrazovanje za mir kao sredstvo za poticanje jednakosti, raznolikosti i uključenosti kao i daljnje sprječavanje nasilja i vršnjačkog zlostavljanja u ranom djetinjstvu. Kroz projekt, predviđen je razvoj treninga stručnog usavršavanja za nastavnike i odgajatelje ranog odgoja i obrazovanja.

Dokument IO1 (Intellectual output) sadrži smjernice transnacionalnog kurikulumu koji podržava daljnje profesionalno usavršavanje učitelja i odgajatelja u obrazovanju za mir od najranijeg djetinjstva.

Ovo je skraćena verzija EU dokumenta koji se razvio nakon **4 nacionalna izvještaja** nastalih kroz istraživanja potreba korisnika u partnerskim zemljama: **Njemačka, Španjolska, Hrvatska i Litva.**

Cilj dokumenta je pružiti konkretne prijedloge, preporuke i smjernice za izradu transnacionalnog kurikulumu usmjerenog na obrazovanje za mir kao sredstvo za poticanje jednakosti, raznolikosti i uključenosti te daljnje sprječavanje nasilja i vršnjačkog zlostavljanja u ranom obrazovanju i odgoju.

GLAVNI REZULTATI

Nacionalni izvještaji razvijeni su na temelju on-line **UPITNIKA** (učitelji i treneri/edukatori koji provode obrazovanje za mir unutar učionica i predmeta) i **INTERVJUA** (stručni treneri u području obrazovanja za mir te prevencije nasilja i vršnjačkog zlostavljanja).

Rezultati istraživanja pokazuju da praktički u svim partnerskim zemljama, iako postoje nacionalni protokoli i smjernice koji navode koje korake treba poduzeti u slučaju nasilja i vršnjačkog zlostavljanja, kao i prevencije istoga među djecom i mladima, ipak **nema dovoljno istraživanja o nasilju među djecom predškolske dobi.** Iako je očit nedostatak resursa i posebnih nacionalnih politika, identificirali smo 11 primjera dobre prakse u partnerskim zemljama: dvije iz Hrvatske, dvije iz Litve, tri iz Španjolske te četiri iz Njemačke (dostupno u cjelovitom izvještaju).

Kroz on-line upitnik ispitanici su odgovorili **ŠTO BI TREBALI SADRŽAVATI NASTAVNI MATERIJALI ZA OBRAZOVANJE ZA MIR I PREVENCIJU VRŠNJAČKOG ZLOSTAVLJANJA: KOJE BI VJEŠTINE TREBALO UKLJUČITI?** Kroz tri tematske cjeline: MEĐUOVISNOST, SUDJELOVANJE I RAZNOLIKOST, ispitanici smatraju da bi trebalo razvijati sljedeće vještine: prepoznati, prikazati i pružiti primjere dobre prakse; stvoriti viziju i jasnu ideju; redefinirati koncepte vezane uz obrazovanje za mir.

Na pitanje, **IZBOR KOJEG MEDIJA SMATRATE NAJPRIMJERENIJIM U RAZREDIMA ZA BAVLJENJE PITANJEM OBRAZOVANJA ZA MIR I PREVENCIJE VRŠNJAČKOG NASILJA?**, prikupili smo najpopularnije odgovore: audio i video datoteke; platforme za učenje; animirane prezentacije; popis internetskih veza; radni listovi.

Na pitanje **ostalih medija koji su važni**, odgovori su bili: predavanja uživo poznatih osoba s odgovarajućim obrazovanjem; predavanja uživo, citati i primjeri poznatih osoba; priče kojima nedostaje završetak, kako bi djeca sama mogla odabrati kako priča završava; priče i skripte za učenike kako bi izradili prezentacije.

Najpopularnije **metode rada** za obrazovanje za mir, pokazale su se sljedeće: korištenje svakodnevnih životnih problema; pripovijedanje; priče i proučavanje primjera; grupni rad; igranje uloga.

Na pitanje o **moćućem trajanju koje bi mogli posvetiti predavanju ovog sadržaja**, kolektivni postotak odgovora bi bio manji od 25 sati.

Donosimo i skraćeni izvještaj rezultata provedenih intervjua.

On-line grupne rasprave i seminari najprikladniji su **OBLICI UČENJA** za dohvaćanje podataka, ideja i koncepata. Knjige i članci iz časopisa, također su dobrodošli. **Kritički incident, igranje uloga te simulacije/igre** najbolji su alati za učenje kroz demonstracije i promatranje, te za uvježbavanje vještina, tehnika i misaonih procesa. Za povećanje dubinskog shvaćanja najprikladnije su opcije podučavanja/treniranja; radna uputstva i mentorstvo. Konačno, **radionica** je najpopularnija opcija za ispunjavanje različitih obrazovnih ciljeva.

Što se tiče *glavnih razloga za brigu unutar stručnog usavršavanja obrazovanja za mir i prevencije nasilja*, identificirali smo sljedeće razloge koji bi mogli predstavljati problem: **kako se nositi s dječjom ljutnjom, previše teorije ili rasprava, neprilagođenost nastavnicima ili dobi učenika, predugo trajanje, preskupo, nedostatak savjeta o pomoći ili podršci roditelja kod kuće.**

U vezi *prijedloga za PEEC tim pri osmišljavanju sadržaja za nastavnike za provođenje obrazovanja za mir i prevenciju nasilja*, identificirali smo sljedeće ključne riječi: **pojednostaviti sadržaj, jasno i praktično što je više moguće (primjeri i slučajevi), uključiti fleksibilne i prilagodljive aktivnosti i izvore za primjenu u razred (ili čak jednostavne savjete o stvarima koje se mogu primijeniti unutar učionice).**

PEEC PRIJEDLOG KURIKULUMA

Prikupljeni rezultati omogućili su PEEC timu da dizajnira teoretski prijedlog kompetencija obrazovanja za mir. Prijedlog kompetencija namijenjen je učiteljima i odgajateljima u ranom odgoju i obrazovanju koji imaju tendenciju sudjelovati i u ostalim PEEC projektnim aktivnostima: IO2 – daljnji trening stručnog usavršavanja te IO3 – online obrazovni alati.

Prema istraživanjima te upitnicima i intervjuima, izradili smo okvir kompetencija koji se može koristiti kao referenca za: IO2 PEEC daljnji trening stručnog usavršavanja:

Naslov kvalifikacije	PEEC				Zbroj sati učenja	ECVET bodovi
	HRVATSKA	NJEMAČKA	LITVA	ŠPANJOLSKA		
Ukupno ECVET bodova	7					
EQF razina	Razina 5					
NQF razina	5	5	5	5		
	UNITS					
JEDINICE (primjer)	U1 Ime jedinice: primjer UVOD				15	0,5
	U2 Ime jedinice: primjer SUDJELOVANJE U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU				35	1
	U3 Ime jedinice: primjer MEĐUOVISNOST U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU				35	1
	U4 Ime jedinice: primjer RAZLIČITOST U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU				35	1
	U5 Ime jedinice: primjer ŽIVLJENJE U MIRU				35	1
	U6 Ime jedinice: primjer IZGRADNJA MIRA				35	1

Usredotočili smo se na razinu 5 EQF-a, uzimajući u obzir kompleksnost i razinu ishoda učenja koji se očekuju od polaznika. U tom smislu, zahtjev je za osoblje koje koristi Profil posjedovanje osnovnog znanja i specijaliziranih vještina kako bi mogli upravljati i nadzirati aktivnosti, na odgovoran i autonoman način.

Profil je dodijelio **ukupno 190 sati učenja** (15+35+35+35+35+35); organiziranih u **ŠEST (6) jedinica ishoda učenja**, što odgovara **5,5 ECVET bodova**. Ovi sati uključuju kontakt i učenje.

Početni skup područja koja bi mogla obuhvaćati jedinice prema početnim rezultatima istraživanja su:

Jedinica	Početni okvir vještina koje bi mogle biti uključene
U1: ZAŠTO OBRAZOVANJE ZA MIR U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU (uvod)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zašto vrijednosti i obrazovanje za mir u ranom djetinjstvu? ✓ Kakav bi rani odgoj i obrazovanje trebao biti? (Članak 29 of the Konvencije o pravima djeteta) ✓ PEEC (hrv. Prevencija nasilja u ranome djetinjstvu kroz obrazovanje za mir)
U2 Ime jedinice: primjer SUDJELOVANJE U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Definirati različite oblike sudjelovanja i procesa sudjelovanja u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Stvoriti viziju za svijet koji sudjeluje, temeljen na ključnim konceptima vezanim na svim razinama uz sudjelovanje u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Prepoznati različite oblike, te pružiti primjere različitih oblika sudjelovanja na osobnoj, društvenoj te na razini okoline, kao i za učenike u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Prepoznati prepreke i poticajne faktore za sudjelovanje ✓ Pokazati zašto su neki oblici sudjelovanja pozitivni, a zašto su neki štetni, za pojedince, društvo i okolinu, unutar okvira ranog odgoja i obrazovanja ✓ Poznavati i raspravljati o važnim konceptima i teorijama oblika sudjelovanja u ranom odgoju i obrazovanju
U3 Ime jedinice: primjer MEĐUOVISNOST U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Definirati međuovisnost unutarnjeg, društvenog i okolišnog mira u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Raspravljati o važnim konceptima i teorijama o međuovisnosti unutar svijeta, povezane s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Prepoznati mehanizme međuovisnosti i razabrati uzroke i posljedice međuovisnosti, na svim mirovnim razinama, te ih povezati s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Prepoznati, prikazati i pružiti primjere različite oblike međuovisnosti na osobnoj razini, razini društva te okoline, i povezati ih s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Razlikovati poželjne oblike međuovisnosti od onih štetnih, koje postoje na osobnoj razini, razini društva te okoline, i povezati ih s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Pokazati s primjerima zašto su neki oblici međuovisnosti poželjni, dok su neki štetni za pojedinca, društvo okolinu, te ih povezati s ranim odgojem i obrazovanjem
Jedinica	Početni okvir vještina koje bi mogle biti uključene
U4 Ime jedinice: primjer RAZLIČITOST U RANOM ODGOJU I OBRAZOVANJU	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Definirati različitost u njenim unutarnjim, društvenim i okolišnim dimenzijama ✓ Raspravljati o važnim konceptima i teorijama o različitosti, te ih povezati s ranim odgojem i obrazovanjem ✓ Pokazati vrijednost različitosti u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Pokazati razne oblike različitosti kroz posebne primjere na razini osobe, društva i okoline u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Razlikovati postojeće probleme vezane uz različitost od pozitivnih primjera i uspješnih priča u ranom odgoju i obrazovanju ✓ Objasniti kako žele živjeti zajedno s drugima osobama koje se razlikuju od njih samih, u okruženju ranog odgoja i obrazovanja

U5 Ime jedinice: primjer ŽIVLJENJE U MIRU

- ✓ Definirati nenasilnu komunikaciju (za istraživanje njihovog života kroz prizmu nenasilja, određujući koje od njihovih misli, stavova i ponašanja su nasilne i štetne po živa bića i okolinu)
- ✓ Razumjeti dinamiku grupe te ju primijeniti u miroljubivom radu unutar tima
- ✓ Upoznati i promijeniti njihove kulturne predrasude
- ✓ Analizirati unutarnje i međuljudske sukobe kako bi razumjeli uključene strane, potrebe i probleme u pitanju
- ✓ Strukturirati, slijediti i pratiti put ka promjeni unutarnjih i međuljudskih sukoba
- ✓ Priprijeti život u multikulturalnom okruženju i okruženju gdje prevladavaju različitosti
- ✓ Biti iskren i praktimirati kritičko mišljenje
- ✓ Pronaći i zauzeti svoje mjesto unutar zajednice kako bi cijenili i slavili raznolik svijet jedinstvenih identiteta
- ✓ Obrazovanje za mir u razredu (praktične aktivnosti)
- ✓ Istražiti i shvatiti koncept identiteta
- ✓ Identificirati i istražiti raznolik skup emocija i kako one utječu na ponašanje
- ✓ Razumjeti posljedice vršnjačkog nasilja (društvene, emocionalne, psihološke,...)

U6 Ime jedinice: primjer IZGRADNJA MIRA (kompetencija akcija)

- ✓ Analizirati kontekste i sukobe zajedno s ostalim sudionicima
- ✓ Iskreno procijeniti vlastiti kapacitet za promjenu
- ✓ Ko-kreirati inkluzivnu logiku intervencije, ciljeve i nenasilne strategije za promjenu temeljene na potrebama
- ✓ Transparentno pratiti i vrednovati vlastite mirovne intervencije kroz cijelo trajanje istih
- ✓ Organizirati nenasilne akcije
- ✓ Graditi mir uz pomoć pregovora i posredništva koji uključuje sve sudionike
- ✓ Pratiti razinu nasilja unutar zadanog konteksta
- ✓ Uspostaviti osnovne i temeljne mehanizme ranog upozorenja i odgovora na nasilje
- ✓ Predvidjeti mirno rješenje određenog sukoba
- ✓ Podignuti svijest o nepravdi i ugnjetavanju
- ✓ Omogućiti učeniku osnaživanje inicijativa civilnog društva i institucija vezanih uz rani odgoj i obrazovanje koje doprinose i održavaju miru
- ✓ Podići svijest o vrijednosti mira u ranom odgoju i obrazovanju
- ✓ Izgradnja mira kao prevencije vršnjačkog nasilja u obrazovanju: razredne aktivnosti